

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	11
1.1. Nomenklatura	11
1.1.1. Skandynawia	11
1.1.2. Skandynawowie.....	11
1.1.3. Wikingowie.....	12
1.2. Geografia i klimat Skandynawii.....	12
1.3. Skandynawia przed epoką wikingów.....	14
1.3.1. Epoka kamienia	14
1.3.2. Epoka brązu	14
1.3.3. Epoka żelaza	15
1.3.3.1. Wczesna epoka żelaza	15
1.3.3.2. Rzymska epoka żelaza	16
1.3.3.3. Okres migracji	17
1.3.3.4. Okres Vendel	18
2. SPOŁECZEŃSTWO SKANDYNAWSKIE W EPOCE WIKINGÓW	21
2.1. Język.....	21
2.2. Wsie	21
2.3. Miasta.....	23
2.4. Struktura społeczna	25
2.4.1. Wprowadzenie	25
2.4.2. Arystokracja	26
2.4.2.1. Królowie	26
2.4.2.2. Jarlowie	27

2.4.2.3. Hersirowie	27
2.4.3. Karlowie	28
2.4.4. Niewolnicy	28
2.5. Kobiety w społeczeństwie wikingów	29
2.6. Rodzina	30
2.6.1. Małżeństwo	30
2.6.2. Dzieci	31
2.6.3. Imiona i przydomki	33
2.7. Higiena	33
2.8. Ubiór	34
2.8.1. Mężczyźni	34
2.8.2. Kobiety	35
2.9. Rolnictwo i hodowla	36
2.10. Myślistwo i rybołówstwo	36
2.11. Daniny od Samów	37
2.12. Jedzenie	38
2.13. Uczty	39
2.14. Gry i zabawy	41
2.15. Glima	42
2.16. Prawo	43
2.17. Utrata honoru	45
2.18. Pojedyńki	45
2.18.1. Wprowadzenie	45
2.18.2. Hólmganga	46
2.18.3. Einvígi	48
2.19. Zwyczaje pogrzebowe	48
2.20. Wierzenia	50
2.20.1. Początek wszystkiego	50
2.20.2. Stworzenie ludzi	51
2.20.3. Dziewięć światów	51
2.20.4. Bogowie	52
2.20.5. Ludzki los	54
2.20.6. Postacie ze skandynawskich legend	55
2.20.7. Koniec świata	57
2.20.8. Rytuały religijne	57

2.21. Runy	58
2.21.1. Wprowadzenie	58
2.21.2. Alfabety runiczne.....	59
2.21.3. Tworzenie zestawu run	59
2.21.4. Wróżenie z run.....	60
2.21.4.1. Wprowadzenie.....	60
2.21.4.2. Metoda tradycyjna.....	61
2.21.4.3. Metody współczesne	62
2.21.5. Talizmany runiczne.....	63
2.22. Kamienie runiczne.....	64
2.22.1. Informacje ogólne.....	64
2.22.2. Przykłady inskrypcji	65
2.23. Literatura	67
2.24. Hávamál	70
2.24.1. Wprowadzenie	70
2.24.2. Część I – rady dla gości i przyjaciół.....	71
2.24.3. Część II – przygody miłosne Odyna.....	73
2.24.4. Część III – rady dla Loddfáfnira.....	74
2.24.5. Część IV – zdobycie run.....	75
2.24.6. Część V – pieśni (czary) Odyna	76
2.25. Chrześcijaństwo	78
2.26. Łodzie.....	79
2.26.1. Informacje ogólne.....	79
2.26.2. Okręty wojenne.....	81
2.26.3. Statki handlowe	82
2.26.4. Łodzie uniwersalne.....	82
2.26.5. Budowa łodzi	82
2.27. Nawigacja.....	87
2.27.1. Sposoby nawigacji.....	87
2.27.2. Kamień słoneczny.....	89
2.27.3. Kompas słoneczny	89
2.28. Strandhogg	91
2.29. Broń.....	91
2.29.1. Wprowadzenie	91
2.29.2. Miecz	91

2.29.3. Topór.....	93
2.29.4. Włócznia.....	94
2.29.5. Łuk	95
2.29.6. Saks	97
2.29.7. Tarcza	97
2.29.8. Kolczuga	98
2.29.9. Hełm	99
2.29.10. Paski pokoju	99
2.30. Hirð.....	100
2.31. Berserkerzy.....	101
2.32. Jomswikingowie	102
2.33. Gwardia wareska.....	103
2.34. Armia	105
2.34.1. Pospolite ruszenie.....	105
2.34.2. Dowodzenie	106
2.34.3. Taktyka	107
2.34.4. Dyscyplina.....	109
2.34.5. Chorągwie	109
2.34.6. Dlaczego wikingowie zwyciężali	110
2.35. Bitwy	110
2.35.1. Przed bitwą	110
2.35.2. Bitwa lądowa	111
2.35.3. Bitwa morska.....	112
2.35.4. Po bitwie.....	114
2.35.5. Leczenie rannych	114
2.35.6. Niewola	116
2.36. Podział łupów.....	116
3. KRONIKA NAJAZDÓW, PODBOJÓW I ODKRYĆ.....	119
3.1. Wprowadzenie	119
3.1.1. Przyczyny najazdów	119
3.1.2. Danegeld.....	122
3.2. Anglia do roku 954.....	122
3.2.1. Sytuacja na początku epoki wikingów	122
3.2.2. Początek najazdów	123
3.2.3. Intensyfikacja najazdów	125

3.2.4. Wielka Armia Pogańska	126
3.2.5. Reformy Alfreda	133
3.2.6. Danelaw	135
3.3. Państwo Franków	140
3.3.1. Sytuacja na początku epoki wikingów	140
3.3.2. Początek najazdów	141
3.3.3. Intensyfikacja najazdów	143
3.3.4. Lata 844–877	145
3.3.5. Lata 878–898	149
3.3.6. Normandia i Bretania	152
3.4. Szkocja	155
3.4.1. Sytuacja na początku epoki wikingów	155
3.4.2. Początek najazdów	156
3.4.3. Lata 839–904	158
3.4.4. Lata 927–954	160
3.4.5. Lata 1015–1035	161
3.5. Irlandia	161
3.5.1. Sytuacja na początku epoki wikingów	161
3.5.2. Początek najazdów	164
3.5.3. Lata 839–902	165
3.5.4. Lata 914–952	169
3.5.5. Brian Boru	171
3.5.6. Przyczyny niepowodzeń wikingów	175
3.6. Półwysep Iberyjski i Morze Śródziemne	176
3.6.1. Sytuacja na początku epoki wikingów	176
3.6.2. Rok 844	177
3.6.3. Lata 859–862	179
3.6.4. Ostatnie najazdy	181
3.7. Ruś	182
3.7.1. Sytuacja na początku epoki wikingów	182
3.7.2. Początki Rusi	182
3.7.3. Lata 907–913	184
3.7.4. Lata 941–957	186
3.7.5. Lata 963–988	188
3.7.6. Lata 1015–1054	191
3.8. Wyspy Owcze	192

3.9. Islandia	193
3.9.1. Odkrycie	193
3.9.2. Osadnictwo	194
3.9.3. System społeczny i prawny	198
3.9.4. Przyjęcie chrześcijaństwa	201
3.10. Grenlandia	201
3.10.1. Odkrycie	201
3.10.2. Osadnictwo	202
3.11. Ameryka	204
3.11.1. Odkrycie	204
3.11.2. Próby osadnictwa	204
3.12. Anglia po roku 954	207
3.12.1. Lata 955–982	207
3.12.2. Lata 991–1007	208
3.12.3. Lata 1009–1017	210
3.13. Imperium Knuta Wielkiego	213
3.14. Harald Hardrada	215
3.14.1. Droga do tronu	215
3.14.2. Rok 1066	216
3.15. Knut IV	218
3.16. Podsumowanie	219
3.16.1. Zasiedlanie podbitych ziem	219
3.16.2. Przyczyny zakończenia najazdów	221
3.16.3. Skutki najazdów	222
4. ROZWÓJ PAŃSTW SKANDYNAWSKICH	225
4.1. Dania	225
4.1.1. Wprowadzenie	225
4.1.2. Kronika wydarzeń	226
4.2. Norwegia	231
4.2.1. Wprowadzenie	231
4.2.2. Kronika wydarzeń	231
4.3. Szwecja	239
4.3.1. Wprowadzenie	239
4.3.2. Kronika wydarzeń	240
BIBLIOGRAFIA	243